

Список використаних джерел:

1. Бутиріна В. М. Концептуальні основи фінансової стійкості страхових організацій / В. М. Бутиріна // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. – 2013. – № 1. – С. 20-26.
2. Землячова О. А. Оцінка фінансового стану страховика та шляхи його поліпшення / О. А. Землячова // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2014. – № 2. – С. 54-66.
3. Іванюк І. С. Теоретичні підходи до визначення категорії «фінансова стійкість страхової компанії» / І. С. Іванюк, Д. С. Маруженко // Фінанси України: журнал. – 2006. – № 11. – С. 89.
4. Кравченко В. О. Розвиток методів аналізу платоспроможності страховика як складової фінансової безпеки страхової компанії / В. О. Кравченко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу, – 2013. – № 1(21). – С. 85-89.
5. Орланюк-Малицька Л. А. О понятиях и факторах финансовой устойчивости страховых компаний / Л. А. Орланюк-Малицкая // Вестник финансовой академии. – 1998. – № 1. – С. 67-72.
6. Орланюк-Малицкая Л. А. Платежеспособность страховой организации / Л. А. Орланюк-Малицкая. – М.: Анкил, – 1994. – 152 с.
7. Підсумки діяльності страхових компаній за 2014 рік <http://forinsurer.com/files/file00552.pdf>
8. Пруц Р. Я. Визначення факторів фінансової стійкості страхової компанії / Р. Я. Пруц // 69-та студентська науково-технічна конференція: секція «Економіка і менеджмент»: збірник тез доповідей / Національний університет «Львівська політехніка». – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – С. 589-591.
9. Шакура О. О. Дослідження сутності фінансової надійності страховика в умовах розвитку системи комерційного страхування в Україні / О. О. Шакура // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.15. – С. 270-277.
9. Zhuravlova O. Y. Methodical approaches to assessment of financial stability of insurance companies / O. Y. Zhuravlova // Actual problems of economics. Scientific economic journal (SciVers Scopus, Index Copernicus, EBSCOhost, Ulrich's Periodicals Directory). – 2013. – № 9(147). – Pp. 171 – 175.

Нечитайло О.В.

студентка;

Громова А.Є.

асистент,

*Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету*

ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ЗМІНИ ПОДАТКОВОЇ СТАВКИ ПДВ В УКРАЇНІ

Провідна роль у забезпеченні виконання державою функцій щодо регулювання економічних процесів належить податкам. Податки є невід'ємною частиною господарства держави як історичної форми задоволення колективних потреб. Це найважливіше джерело формування доходів держави, які, в свою чергу, використовуються на вирішення економічних, соціальних, оборонних завдань, на розвиток освіти, науки,

культури. Держава не може існувати за рахунок лише добровільних, благодійних надходжень. Вона повинна мати бюджет із стабільним джерелом надходжень, роль яких виконують, в першу чергу, податки.

Податок на додану вартість відноситься до податків на споживання оскільки ним підлягає оподаткуванню споживання товарів, робіт і послуг [4]. Він є одним з наймолодших податків в податковій системі України. Його попередниками за часів СРСР та у 1991р. були інші непрямі податки – податок з обороту та податок з продажів. Податок на додану вартість був започаткований Законом УРСР «Про систему оподаткування» ще в 1991 р. Наступні роки існування податку на додану вартість в самостійній Україні позначені змінами та доповненнями.

Узагальнення різних теоретичних поглядів, а також результати власних досліджень світової та вітчизняної практики застосування податку на додану вартість дають змогу окреслити комплекс переваг та недоліків, притаманних цьому податку, виходячи з його економічної природи.

На розширення перших та усунення або принаймні мінімізацію прояву других має бути спрямована система вдосконалення податку на додану вартість. Адже фактично регулюючий вплив будь-якого податку є свого роду компромісом між перевагами та недоліками, рівень якого залежно від зовнішнього середовища завжди є різним.

До очевидних переваг податку на додану вартість можна віднести такі:

1. Може виступати важелем стримування кризи перевиробництва та прискореного витіснення з ринку слабких товаровиробників і завдяки цьому забезпечується відносно точна оцінка реальної вартості кожного товару;

2. Характеризується нейтральністю щодо платників, до переміщення товарів і послуг, розміщення ресурсів, а також відносно вибору між споживанням та накопиченням капіталу;

3. Забезпечується можливість вилучення кон'юнктурного прибутку, ефективного використання податку як антиінфляційного інструмента [2, с. 39].

Регулюючий вплив податку на макроекономічні показники забезпечується через: скорочення обсягу споживання, створення потенційних умов для зниження рентабельності майбутніх інвестицій, скорочення бюджетного дефіциту завдяки збільшенню доходів (що сприяє зменшенню потреби в державних запозиченнях), сприяння зниженню рівня процента, а відтак, стимулювання інвестування [2, с. 43].

Переважна більшість притаманних податку на додану вартість недоліків значною мірою зумовлена передусім середовищем, в якому він функціонує. Основними рисами такого середовища є низький рівень впорядкованості ринкових відносин, низька і несвідома фіскальна дисципліна, відсутність цивілізованої громадянської поведінки та загалом податкової культури.

Разом з тим більшість положень, що характеризують податок на додану вартість з негативного погляду, є суперечливими і дискусійними. Основні з них такі:

1. Високі ставки податку спричиняють зростання інфляції, одночасно негативно впливаючи на високотехнологічні та наукомісткі виробництва;

2. В умовах насиченого ринку ускладнюється процес його перенесення на споживача, що пригнічує ділові інтереси підприємців. Водночас слід виходити з того, що при цьому він виступає стимулом для вдосконалення маркетингових стратегій з боку товаровиробників та торговців виходячи не з власних можливостей, а з реальних потреб споживачів. У такому разі йдеться про поліпшення якісних параметрів товарів та послуг, розширення асортименту пропозиції та вдосконалення цінової політики тощо;

3. Певні економічні труднощі, пов'язані з тимчасовим відволіканням частини оборотного капіталу виробників і торговців, можуть виникати у зв'язку з авансуванням сплати податку на додану вартість на проміжних етапах процесу виробництва товару. Водночас така особливість має також зворотній бік, а саме – спрямована на стимулювання виробників і торговців вдосконалювати власні товарні та маркетингові стратегії, підвищувати споживчі якості продукції, що виводиться на ринок.

Дану проблематику досліджували О. Василик та К. Павлюк. Вони зазначають, що «податок – це чи не найважливіший деструктивний елемент податкової системи України. Річ у тім, що тут об'єктом оподаткування виступає не дохід, а видатки. Він входить до ціни товару чи послуги, що при високих цінах скорочує споживання, а скорочення споживання веде до скорочення виробництва» [1, с. 115]. Проте у такої властивості є зворотний бік. На думку В. Суторміної, В. Федосова, В. Андрущенко, «У фіскальній практиці давно враховується, що податок на споживання часто менше викривлює економічну поведінку, ніж податок на дохідній базі». Дійсно, на практиці, як свідчить аналіз поведінки споживачів при цінових коливаннях, а також при запровадженні різних режимів оподаткування їх власних доходів, більш дійовим є саме другий висновок [2, с. 45].

В наш час застосовують три види податкових ставок та додану вартість. Це 20%, 0% та 7%. Розглядаючи більш конкретно ставки податку на додану вартість, слід особливо звернути на два моменти. Перший – пов'язаний з розміром ставки. Спочатку її було встановлено на рівні 28%, її розмір перевищував усі допустимі межі. Тому рішення про доведення ставки податку на додану вартість до 20% є виправданим. Однак у сучасних умовах господарювання і такий розмір податкової ставки є завищеним. На думку О. Василика та К. Павлюка, «У період становлення ринкових відносин рівень оподаткування товарів народного споживання має бути поміркованішим». Саме в зв'язку з цим оптимальну ставку ПДВ економісти частіше за все пов'язують з рівнем 15-18%.

Другий момент – визначається кількістю ставок, що використовуються. Встановлення єдиної ставки податку значно спрощує систему функціонування та обслуговування податку на додану вартість. Тому, щоб послабити таку регресивність бажано було б встановити нижчу ставку на ті товари, які споживаються низькоприбутковими групами населення і в той же час підвищити ставки на групи товарів і послуг, що споживаються переважно високододатковими групами населення. В результаті така диференціація ставок податок втрачає свою нейтральність із зменшенням регресивності [3, с. 27].

Нульова ставка застосовується виключно з метою стимулювання експорту. ПДВ при експорті повинен стягуватись за нульовою ставкою, за умови розрахунків грошима, а імпорт має оподаткуватись за стандартною ставкою, а для вилучення надприбутків, отриманих при експорті підакцизних товарів, використовувати механізм мита. Пільги по імпорту можливо надавати лише на тимчасовій основі на товари критичного імпорту, призначені для власних виробничих потреб. Однак, не у вигляді нульової ставки, а у вигляді звільнення від оподаткування [5].

Послуги медичного забезпечення оподатковуються за ставкою 7%. Виходячи з положень Податкового кодексу, з урахуванням змін, внесених Законом № 1166-VII, операції з імпорту лікарських засобів і виробів медичного призначення повинні обкладатися ПДВ за загальною ставкою 20%. Такий підхід повністю суперечить публічній позиції представників державних органів про введення 7% ПДВ по всьому ланцюгу поставок (включаючи імпорт та продаж в Україні). На практиці ця невизначеність призвела до повної зупинки імпорту лікарських засобів. За інформацією членів Асоціації, починаючи з 1 квітня 2014 р. митні органи не здійснюють митного оформлення лікарських засобів. Тому АПРАД (Асоціація виробників інноваційних ліків) пропонує чітко врегулювати питання застосування зниженої ставки 7% ПДВ до імпорту лікарських засобів і виробів медичного призначення шляхом внесення відповідних змін до законодавства. Також АПРАД пропонує встановити перехідний період для впровадження зазначених норм. Введення ставки оподаткування 7% має двоякий характер, тому потрібно удосконалити податкову систему і врахувати всі нюанси.

Отже, податок на додану вартість відіграє важливу роль у податковій системі України. І хоча механізм його сплати є недостатньо врегульованим, проте відмова від податку на додану вартість є досить радикальним кроком і потребує ряду передумов, зокрема стабільних темпів приросту економіки країни. Зниження ставки ПДВ до запропонованих 15-18% від вартості товару чи послуги при удосконаленні системи контролю за стягненням, утриманням і сплатою до бюджету цього податку, дасть позитивний результат. Такий захід дозволить пришвидшити товарообмінні операції, збільшити надходження коштів до державної казни, сприятиме розвитку підприємництва, особливо що стосується малого та середнього бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Василик О. Д., Павлюк К. В. Державні фінанси України / О. Д. Василик, К. В. Павлюк // Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 608 с.
2. Гончарук А. О. Адміністрування податків в умовах фінансово-економічної кризи / А. О. Гончарук // Фінанси України. – 2010. – № 1. – С. 38–45.
3. Жукевич О. М. Актуальні проблеми застосування ПДВ в Україні / О. М. Жукевич // Економічний простір. – 2014. № 2. – С. 24-31.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

6. Офіційний сайт Верховної Ради України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

Сорокіна К.О.

студентка,

Пономарьова О.Б.

старший викладач,

Університет митної справи та фінансів

ПЕРЕСТРАХУВАННЯ ЯК ОЗНАКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВИКІВ

Актуальність дослідження обумовлюється тим, що перестраховання пропонує механізм захисту окремо взятої компанії і страхового ринку в цілому. Перестраховання захищає прямого страховика від фінансових втрат, яких він зазнав би за умови необхідності здійснення страхових виплат за договорами страхування, не маючи перестрахового покриття.

Метою роботи є аналіз ринку перестраховання в Україні, визначення впливу механізму перестраховання на фінансову стійкість страхової компанії.

Поставлена мета передбачає розв'язання наступних завдань: визначити сутність та функції механізму перестраховання в Україні; дослідити роль і місце операцій перестраховання у забезпеченні фінансової стійкості страхової компанії; проаналізувати сучасний стан та основні проблеми розвитку перестрахового ринку України.

Перестраховання є одним із вагоміших сегментів страхового ринку, яке виконує основні та допоміжні функції. Основною функцією перестраховання є вторинний перерозподіл ризику, що забезпечує стійкість страховій компанії. Допоміжні функції – це розширення асортименту страхових послуг, забезпечення гарантій прийнятих зобов'язань, можливість страховика покривати великі й унікальні ризики. Разом із цими функціями необхідно відзначити таку функцію перестраховання, як передача досвіду управління ризиком, який страхова компанія одержує в процесі роботи з перестраховою компанією.

Відносини страховика і перестраховика оформляються договором перестраховання, за яким одна сторона, перестраховувальник або цедент, передає ризик і відповідну частину премії іншій стороні, перестраховику або цесіонарію, який зобов'язується при виникненні страхового випадку оплатити прийняту на себе частину ризику.

Перестраховувальник може передати частину ризику в перестраховання наступному перестраховику. У цьому випадку перестраховик є ретроцедентом, нова перестраховувальна компанія – ретроцесіонарієм, а операція з передачі ризику – ретроцесією [1].